

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 21.YÜZYIL BECERİLERİ İLE KARIYER KARARI VERME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Handan AYDIN KAHRAMAN

Dr.Öğr.Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
haydin@erzincan.edu.tr, Erzincan/Türkiye, 0000-0002-3067-6234

İbrahim NAS

Öğr.Gör.Dr., Van Yüzüncüyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ibrahimnas@yyu.edu.tr,
Van/Türkiye, 0000-0001-8858-241X

Öz

Bu çalışma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılan tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırma, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 254 öğrenciyle yürütülmüştür. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Kariyer Kararı Ölçeği kullanılarak, çevrimiçi oluşturulan anket formları ile toplanmıştır. Araştırmaya 254 öğrenci katılmıştır. Ölçeklerden elde edilen puanlar ile öğrencilerin sınıf durumu incelendiğinde, 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve alt boyutlarının, öğrencilerin sınıf düzeyi açısından istatistiksel olarak farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0.05$). Kariyer Kararı Ölçeğinde ise sadece Çevresel Etkenler alt boyutunda sınıf düzeyleri açısından istatistiksel olarak farklılık olduğu saptanmıştır. Çevresel Etkenler alt boyutu açısından bakıldığında 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları benzer bulunmuştur. Ancak 1.sınıf öğrencilerin puan ortalamasının diğer öğrencilerin ortalamasından nispeten daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ölçekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Bu ilişkinin pozitif yönlü olduğu görülmüştür. "Kariyer Kararı Ölçeği" puanı arttıkça "21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği" puanının da arttığı belirlenmiştir. Hemşirelik eğitiminde 21.Yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasının ileriki kariyer gelişimlerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: 21.Yüzyıl Becerileri, Hemşirelik, Hemşirelik Öğrencileri, Kariyer Kararı Verme.

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN NURSING STUDENTS' 21st CENTURY SKILLS AND CAREER DECISION-MAKING LEVELS

Abstract

This study was conducted to examine the relationship between 21st century skills and career decision-making levels of nursing students. It is a descriptive study using the relational screening model. The research was conducted with 254 students studying in the nursing department of a state university. Data were collected with online survey forms using the Personal Information Form, 21st Century Skills Scale and Career Decision Scale. 254 students participated in the research. When the scores obtained from the scales and the class status of the students were examined, it was determined that the 21st Century Skills Scale and its sub-dimensions did not differ statistically in terms of the students' grade level ($p>0.05$). In the Career Decision Scale, it was determined that there was a statistical difference in terms of grade levels only in the Environmental Factors sub-dimension. In terms of the Environmental Factors sub-dimension, the mean scores of 2nd, 3rd and 4th grade students were found to be similar. However, it was determined that the average score of first-year students was relatively lower than the average of other students. A statistically significant relationship was found between the scales ($p<0.05$). This relationship was found to be positive. It was determined that as the "Career Decision Scale" score increased, the "21st Century Skills Scale" score also increased. It is thought that providing students with 21st century skills in nursing education can contribute to their future career development.

Keywords: 21st Century Skills, Nursing, Nursing Students, Career Decision Making.

1. GİRİŞ

Yaşadığımız çağda insanların mesleki hayatında ihtiyaç duyduğu ve nitelikli olabilmeleri için kazanmaları gereken beceriler “21.Yüzyıl Becerileri” olarak tasvir edilmektedir. Bu beceriler, genel olarak yaratıcı olabilen, eleştirel düşünebilen, yaşam sürecinde karşılaştığı sorunlara çözüm odaklı yaklaşım sergileyebilen, girişimci, dijital okuryazarlığı gelişen bireyler olmayla ilişkilidir (1). Teknolojinin ilerlemesi ile global hale gelen dünyada yeni kuşakların başarılı olabilmesinde oldukça önemli becerilerdir. Bu becerilerden eleştirel düşünme, problem çözme, girişimci olma, yenilikçi yaklaşım sergileyebilme gibi beceriler öne çıkan becerilerdendir. Bir olayı olduğu gibi kabul etmeyi değil sorgulama yapabilmeyi, iş hayatında başarılı olmak için doğru karar verebilmeyi sağlamaktadır (2). 21.Yüzyılda artan yeni talepler, bireyler üzerindeki zorlukları beraberinde getirmiştir. Böylelikle teknolojik gelişmelerin artması, modernleşme ve küreselleşmeyle bilginin kolayca elde edilebildiği bir dünyada 21.Yüzyıl becerilerini kazanmak elzem hale gelmiştir (3). Bireylerin geleceğe hazırlanmasında daha verimli olabilmesi için iş birliği içinde çalışmanın ve bilgiyi paylaşmanın önemi üzerinde durulmalıdır. İş birliği yapabilen, eleştirel düşünebilen, etkili iletişim kurabilen, dijital okuryazar olan, kendini sürekli olarak yenileyen bireylerin hayatta daha başarılı olduğu ifade edilmektedir (4).

21. Yüzyılda istihdam edilebilirlik taleplerini karşılamak için sahip olunması gereken yeterlilikler hayati öneme sahiptir. Bu nedenle eğitimciler, öğrencileri güçlendirmede gelecekteki iş gücüne hazırlama yöntemlerini etkin bir şekilde kullanmalıdır (5). Yaşadığımız yüzyıldaki iş dünyası, kapsamlı bilişsel ve duyuşsal becerilere sahip çalışanlara ihtiyaç duymaktadır. Çalışma hayatında çözüm odaklı olabilen, eleştirel düşünebilen, farklı kültürlerden insanlar ile etkili iletişim kurabilen, ekip üyeleri ile iş birliği içinde çalışabilen, hızla değişen çalışma koşullarına uyum sağlayabilen, etkili kriz yönetebilen birey olmak için çaba gösterilmelidir (6). Çalışma hayatına başlayan bireylerden 21.Yüzyıl becerilerine sahip olanların gelecek planlamalarında daha başarılı olduğu belirtilmiştir. Özellikle çalışma hayatına atılmadan eğitim-öğretim yıllarında mesleki kararları vermede de birtakım becerilere sahip olmanın doğru tercih yapma üzerine etkisi olduğu ileri sürülmüştür (7). Öğrencilik yıllarında çok yönlü becerilerin kazanılması kariyer kararı vermeyi kolaylaştırmaktadır. Başarılı bir çalışma hayatına başlamada öncelikli olan özelliğin kariyer kararı verme yetkinliği olduğu söylenebilir (8). Üniversite öğrencilerinin kariyer kararını vermelerinde kişisel faktörlerin yanında, dünyadaki teknolojik gelişmeler, içinde bulunulan çevre, eğitimcilerin rolü gibi faktörlerin de etkisi olduğu belirtilmektedir. Bu açıdan bakıldığında kariyer kararı vermede 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmayı destekleyecek birçok konu yönlendirici olabilmektedir (9). Sağlık hizmetlerini sunacak bireylerin de eğitim öğretim yıllarında kariyer kararını vermesi ve ekip çalışmasında 21.Yüzyıl becerilerine sahip çalışanlardan oluşması önemlidir.

Sağlık bakım ekibinin etkin üyesi olan hemşireler, uygulama alanında en doğru kararı vermekle yükümlü bir sağlık profesyoneli olarak çalışmaktadır (10). Hemşireler hızla gelişen ve değişen çağımızda, bakım hizmetlerini sürdürürken nitelikli sağlık bakım hizmeti verebilmesi ve etkin bir meslek üyesi olarak çalışabilmesi için 21.Yüzyıl becerilerine sahip olması gerekmektedir (11). Aynı zamanda 21. Yüzyılda hemşirelerin birçok zorluk ile karşı karşıya kalması ve artan rol ve sorumluluklarıyla birlikte daha karmaşık kararlar vermesi beklenmektedir (12). Sarmasoğlu ve arkadaşları tarafından 2016 yılında yapılan bir çalışmada hemşirelerin günümüzün koşullarına hazırlanmasında geçmişte uygulanan eğitim programlarının gelecek için yeterli görülmediğinden bahsedilmektedir (13). Hemşirelik eğitimi, günümüzde sağlık bakım sisteminin ihtiyaçlarına yönelik değişim ve yeniliklere ayak uydurabilen ve nitelikli bakım hizmeti sunabilen hemşirelerin yetiştirilmesi yönüyle büyük bir öneme sahiptir (14). Günümüzde hemşirelik öğrencilerinin sadece pratik becerilere değil, aynı zamanda içinde bulunduğumuz yüzyılda başarılı olabilmeleri için bilgi, beceri (eleştirel düşünme, klinik muhakeme, liderlik) ve tutumlara da sahip olmaları gerektiği ifade edilmiştir (15). Bu doğrultuda hemşirelik eğitiminde ortak bir dilin paylaşılması için hemşirelik

mesleğine yatırım yapılması, eğitim sisteminin geliştirilmesi ve hemşirelik eğitiminin temel yeterlilikler çerçevesinde verilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de hemşirelik programları 2014 yılından bu yana standartlara uygun olarak tasarlanmakta olup Hemşirelik Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği tarafından da akredite edilmektedir (16). Bu gelişmeler hemşirelik eğitimi müfredatlarına bir standardizasyon getirerek 21.Yüzyıl becerilerine sahip, kariyer kararlarını verebilen hemşireler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Hemşirelik öğrencilerinde 21.Yüzyıl becerilerini geliştirme çabaları hem günümüz hem de gelecekteki sağlık bakım sistemi için oldukça önemlidir. Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmaları, kariyer kararı vermelerini kolaylaştırabilir. Literatürde 21.Yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme kavramlarını ayrı ayrı ele alan araştırmalar söz konusu iken, bu iki temel becerinin ilişkisini hemşirelik öğrencilerinde ortaya koyan araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan bakıldığında bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çağın gereklerine ayak uydurması gereken hemşirelik öğrencilerinin, hızlı değişim ve gelişim halinde olan çağımızda 21.Yüzyıl becerilerine sahip ve kariyer kararı verebilen bireyler olmaları için çaba göstermelidir.

Araştırmanın Soruları

- Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri hangi seviyededir?
- Hemşirelik öğrencilerinin kariyer kararına ait bilgi düzeyleri hangi seviyededir?
- Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ile kariyer kararları arasında bir ilişki var mıdır?

2. GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Araştırmanın tipi

Bu araştırma kesitseldir.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme yöntemi ise, evreni bilinen örnekleme yöntemi ile %95 güven aralığında hesaplanmış olup örnekleme alınacak kişi sayısı 287 olarak hesaplanmıştır. Buna göre araştırma, gönüllü olarak çalışmaya katılan 254 öğrenci ile tamamlanmıştır.

2.3. Araştırmanın Dâhil Edilme Kriterleri

Araştırmaya, Şubat – Mart 2023 tarihleri arasında sağlık bilimleri fakültesinde aktif öğrenim gören tüm öğrencilerden çalışmaya katılmak için gönüllü olan hemşirelik öğrencileri dâhil edilmiştir.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencileri 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Kariyer Kararı Ölçeği kullanılmıştır.

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, demografik bilgilerinin sorgulandığı bir formdur.

2.4.2. Hemşirelik Öğrencileri 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği

Çalışmada kullanılan “Hemşirelik Öğrencileri 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği Ölçeği”, Turner ve arkadaşları (14) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, ilk olarak hemşirelik akademisyenlerinin ve öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerini değerlendirmek için oluşturulmuştur. Tay dilinde geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirliği Asal (17) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 59 madde ve 8 alt boyut oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarından “okuma yazma” 11 madde, “eleştirel düşünme” 7 madde, “yaratıcılık” 6 madde, kültürel beceriler” 4 madde, “iş birliği” 9 madde, “iletişim becerileri” 8 madde, “bilgi ve iletişim teknolojileri” 7 madde ve “kariyer” 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değerinin 0,95 olarak bulunduğu belirtilmiştir. Ölçekte katılımcılardan her bir madde için “Hiç Katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)” ve “Tamamen Katılıyorum (5)” seçeneklerinden birini işaretlemesi istenmektedir. Asal (15) tarafından yapılan çalışmada ölçekten alınan toplam puanların 59-295 arasında değiştiği ifade edilmiştir. Ayrıca ölçekten alınan toplam puan ortalaması arttıkça hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl beceri düzeylerinin arttığı belirtilmiştir (15). Bu çalışmada Cronbach alfa değeri 0,80 olarak bulunmuştur.

2.4.3. Kariyer Kararı Ölçeği

Choi ve arkadaşları tarafından 2011 yılında üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin kariyerlerine dair düşüncelerini ortaya koymak amacıyla geliştirilen bir ölçektir. 2015 yılında Yusupu tarafından Türkçe’ye uyarlanan Kariyer Kararı Ölçeği 30 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarından olan “Bilinçli Kariyer Kararı” 13 madde, “Bilinçsiz Kariyer Kararı” 11 madde, “Çevresel Etkenler” ise 6 maddeden oluşmaktadır. Likert tipi olan ölçekte katılımcılardan her bir madde için “Bana Hiç Uygun Değil (1)”, “Bana Pek Uygun Değil (2)”, “Bana Biraz Uygun (3)”, “Bana Çoğunlukla Uygun (4)” ve “Bana Tamamen Uygun (5)” seçeneklerinden birini işaretlemesi istenmektedir. Yusupu (16) tarafından yapılan çalışmada ölçekten alınan toplam puanların 30-150 arasında değiştiği ifade edilmiştir. Ayrıca ölçekten alınan toplam puan ortalamasının yüksek olması kararsızlığı düşük olmasının ise kararlılığı ifade ettiği belirtilmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,91 olarak ifade edilmektedir (16). Bu çalışmada Cronbach alfa değeri 0,76 olarak bulunmuştur.

2.5. Verilerin Analizi

Çalışmada verileri normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilks testi ile Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) katsayılarına bakılarak karar verilmiştir. Tanımlayıcı istatistiksel metodların (ortalama, standart sapma, minimum, maksimum ve yüzde) olarak ifade edilmiştir. Normal dağılım göstermeyen değişkenler için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Varyans analizini takiben farklı grupları belirlemede “Tukey testi” kullanılmıştır. Sürekli ölçümler arası ilişkileri belirlemede Spearman korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Çalışmada istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde, istatistiksel analizler için IBM SPSS Statistics 22 programı kullanılmıştır.

2.6. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce İnsan Araştırmaları Sağlık ve Spor Bilimleri Etik Kurulundan (tarih:31.01.2023 – sayı:01/23) onay alınmıştır. Ayrıca veri toplanma aşamasında öğrencilere araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgilendirme yapılarak bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sadece belirtilen tarihlerde yapılması ve sonuçların bu gruba genellenebilmesi araştırmanın sınırlılıklarıdır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri, 21.Yüzyıl Becerileri ve Kariyer Kararı Düzeylerine ilişkin bulgular bu bölümde ele alınmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri tablo 1’de verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin yaş ortalamasının 21,02 olduğu, %64,2’sinin kadın olduğu, %66,5’inin hemşirelik bölümünü isteyerek seçtiği ve %62,2’sinin gelir durumunun orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin %37’sinin birinci sınıfta yer aldığı görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Tanıttıcı Özellikler	Mean±SD	Medyan (min-max)
Yaş	21,02 ±1,90	21 (18-30)
	N	%
Cinsiyet		
Kadın	163	64,2
Erkek	91	35,8
Bölümü İsteyerek Seçme		
Evet	169	66,5
Hayır	85	33,5
Ailenin Gelir Durumu		
Gelir giderden az	81	31,9
Gelir gidere denk	158	62,2
Gelir giderden fazla	15	5,9
Sınıf		
1.Sınıf	94	37,0
2.Sınıf	63	24,8
3.Sınıf	45	17,7
4.Sınıf	52	20,5
Toplam	254	100

Mean: ortalama, Median: ortanca, SD: standart sapma, Min: minimum, Max: maksimum, N: sayı, %: yüzde

Ölçeklerden elde edilen puanlar ile öğrencilerin sınıf durumu incelendiğinde, kariyer kararı ölçeğinin çevresel etken alt boyutunun, sınıf durumu açısından farklılık gösterdiği görülmüştür ($p<0.05$) (Tablo 2). Çevresel Etken boyutu açısından bakıldığında, 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerin ortalamaları farksız olup aynı grupta değerlendirilebilir. 1.sınıf öğrencilerin ortalaması 2., 3. ve 4. sınıfta yer alan öğrencilerin ortalamasından nispeten daha düşük olup farklı grupta yer almaktadır. 21.Yüzyıl beceri ölçek puanlarına göre ise öğrencilerin sınıf durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0.05$) (Tablo 2).

Tablo 2. Ölçeklerin sınıf durumuna göre karşılaştırma sonuçları

		Mean	Median	SD	KW	p
Okuma - Yazma	1.sınıf	47,53	49,00	8,03	6,473	,091
	2.sınıf	48,75	50,00	6,85		
	3.sınıf	47,49	48,00	5,06		
	4.sınıf	49,92	50,50	3,79		
Eleştirel Düşünme	1.sınıf	28,72	29,00	5,07	4,053	,256
	2.sınıf	29,22	30,00	4,56		
	3.sınıf	27,71	28,00	4,38		
	4.sınıf	29,31	29,00	4,29		
Yaratıcılık	1.sınıf	24,84	24,00	4,30	3,831	,280
	2.sınıf	25,14	25,00	4,06		
	3.sınıf	24,18	24,00	3,38		
	4.sınıf	24,87	24,00	3,51		
Kültürel Beceriler	1.sınıf	16,64	16,00	2,95	2,158	,540
	2.sınıf	16,56	16,00	2,89		
	3.sınıf	16,36	16,00	2,60		
	4.sınıf	17,06	16,00	2,39		

Tablo 2'nin Devamı

İş Birliği	1.sınıf	37,02	37,00	6,93	2,224	,527
	2.sınıf	37,57	37,00	5,58		
	3.sınıf	36,96	36,00	4,35		
	4.sınıf	38,19	36,00	5,06		
İletişim Becerileri	1.sınıf	32,91	33,00	5,67	1,192	,755
	2.sınıf	33,81	33,00	4,41		
	3.sınıf	33,84	33,00	3,87		
	4.sınıf	34,19	33,50	4,05		
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	1.sınıf	25,20	26,00	5,84	4,727	,193
	2.sınıf	26,03	27,00	5,02		
	3.sınıf	25,98	25,00	4,96		
	4.sınıf	27,37	28,00	5,08		
Kariyer	1.sınıf	25,32	25,00	5,33	1,802	,615
	2.sınıf	26,32	27,00	5,24		
	3.sınıf	26,22	27,00	4,68		
	4.sınıf	25,98	25,50	4,80		
21.Yüzyıl Beceri Düzeyi (Genel)	1.sınıf	238,19	237,50	38,10	2,516	,472
	2.sınıf	243,40	244,00	30,52		
	3.sınıf	238,73	231,00	27,14		
	4.sınıf	246,88	242,00	27,24		
Bilinçli Kariyer Kararı	1.sınıf	50,23	50,00	7,96	5,666	,129
	2.sınıf	50,44	51,00	9,67		
	3.sınıf	47,71	49,00	7,49		
	4.sınıf	51,50	52,00	9,31		
Bilinçsiz Kariyer Kararı	1.sınıf	31,88	31,00	7,42	5,481	,140
	2.sınıf	32,87	33,00	10,20		
	3.sınıf	34,67	34,00	8,98		
	4.sınıf	31,23	30,00	9,78		
Çevresel Etkenler	1.sınıf	15,59 ^B	15,00	4,73	10,972	,012
	2.sınıf	17,48 ^{AB}	18,00	5,78		
	3.sınıf	18,16 ^A	18,00	4,96		
	4.sınıf	16,12 ^{AB}	16,00	5,16		
Kariyer Kararı Düzeyi (Genel)	1.sınıf	97,70	95,00	12,43	1,358	,716
	2.sınıf	100,79	97,00	16,80		
	3.sınıf	100,53	96,00	14,06		
	4.sınıf	98,85	96,50	12,54		

Mean: ortalama, Median: ortanca, SD: standart sapma, KW: kruskal-wallis testi, p: istatistiksel anlamlılık, A ≥ AB > B

Öğrencilerin 21.Yüzyıl becerileri Ölçeği alt boyut ve toplam puan ortalamaları tablo 3'te verilmiştir. Buna göre öğrencilerin 21.Yüzyıl becerileri ölçeği alt boyutlarından Okuma-Yazma alt boyutunda 48,31±6,59 puan, İş Birliği alt boyutunda 37,38±5,83 puan, İletişim Becerileri alt boyutunda 33,56±4,77 puan, Eleştirel Düşünme alt boyutunda ise 28,78±4,67 puan ortalaması elde edilmiştir. Çalışmada 21.Yüzyıl becerileri ölçeği toplam puanı ise 241,35±32,42 olarak elde edilmiştir. (Tablo 3).

Öğrencilerin Kariyer Kararı Ölçeği alt boyut ve toplam puan ortalamaları tablo 3'te verilmiştir. Buna göre öğrencilerin Bilinçli Kariyer Kararı alt boyutunda 50,09±8,65 puan, Bilinçsiz Kariyer Kararı alt boyutunda 32,48±8,96 puan, Çevresel Etkenler alt boyutunda ise 16,61±5,20 puan ortalaması elde edilmiştir. Çalışmada Kariyer Kararı Ölçeği toplam puanı ise 99,20±13,92 olarak elde edilmiştir. (Tablo 3).

Tablo 3. 21.Yüzyıl Becerileri ve Kariyer Kararı Düzeyleri

		N	Mean	SD
21.yy becerileri	Okuma-Yazma	254	48,31	6,59
	Eleştirel Düşünme	254	28,78	4,67

Tablo 3'ün Devamı

21.yy becerileri	Yaratıcılık	254	24,80	3,92
	Kültürel Beceriler	254	16,65	5,36
	İşbirliği	254	37,38	5,83
	İletişim Becerileri	254	33,56	4,77
	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	254	25,98	2,76
	Kariyer	254	25,86	5,08
	21.Yüzyıl Beceri Düzeyi (Genel Toplam)	254	241,35	32,42
Kariyer kararı	Bilinçli Kariyer Kararı	254	50,09	8,65
	Bilinçsiz Kariyer Kararı	254	32,48	8,96
	Çevresel Etkenler	254	16,61	5,20
	Kariyer Kararı Düzeyi (Genel Toplam)	254	99,20	13,92

N: sayı, Mean: ortalama, SD: standart sapma

Araştırmada ölçekler arası Spearman Korelasyon (ilişki) analizi yapılmıştır. Yapılan Spearman korelasyon analiz sonucuna göre “Kariyer Kararı Ölçeği” ile “21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Spearman korelasyon analizi

		21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği	
Kariyer Kararı Ölçeği	r	,143*	
	p	,023	

p<0,05; r: Spearman korelasyon katsayısı

4. TARTIŞMA

Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ile kararı verme düzeyi arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçlayan bu araştırmanın sonuçları hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmasının kariyer kararı verme düzeyini doğru orantılı olarak arttırdığını ortaya koymuştur. Ayrıca Kariyer Kararı Ölçeğinin “Çevresel Etkenler” alt boyutunda sınıf düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Buna göre 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları benzer bulunmuş olup 1.sınıf öğrencilerin puan ortalamasının diğer öğrencilerin ortalamasından nispeten daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda kariyer planlamalarının yapılmasındaki farkındalığın daha üst sınıflarda arttığı söylenebilir. Çoban ve arkadaşlarının (2023)'nin yaptığı çalışmada ise 21.Yüzyıl becerilerinin 1.sınıf öğrencilerinde diğer sınıflara göre anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum içinde bulunduğumuz yüzyılda 1. sınıf öğrencilerin teknolojiyle daha ilgili olduğu, daha genç nesillerin yeni becerilere daha yatkın oldukları ile açıklanmıştır (18). Yapılan başka bir araştırma sonuçlarında ise bu çalışmanın bulgularına benzer şekilde çoğu hemşirelik öğrencisi, kariyerlerinin önemli olduğuna ve iyi bir kariyer kararı vermenin önemine inanarak özellikle üst sınıf hemşirelik öğrencilerinin kariyer tercihlerinin şekillenmesinde klinik alanlarını deneyimlemenin etkili olduğu bildirilmiştir (19).

Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl beceri düzeylerinin bütün alt boyutlarında yüksek düzeyde olmakla birlikte Okuma-yazma, Eleştirel düşünme, İş birliği ve İletişim becerilerinin en yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Literatürle uyumlu olarak hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl beceri ölçeğinin toplam puanlarının istenilen düzeyde olduğu ve hemşirelik öğrencilerin 21.Yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi için çaba gösterilemesi gerektiği vurgulanmıştır (11,12). Yu ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmada da benzer şekilde 21.Yüzyıl becerilerinin alt boyutlarından biri olan özellikle okuryazarlık ve öğrenme becerilerinin daha yüksek olduğu bu durumun günümüz

koşullarında çevrimiçi öğrenme becerilerinin gelişmesiyle açıklandığı ifade edilmiştir (21). Aktif öğrenme yöntemlerine yönelik yapılan başka bir çalışmada ise 21.Yüzyıl becerilerinden olan yaratıcılık, yenilikçilik, eleştirel düşünme, okuryazarlık ve iş birliği gibi becerilerin öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirdiği, problem çözme becerilerine de katkı sağladığı ileri sürülmüştür (22).

Araştırmada kariyer kararı verme açısından öğrencilerin en yüksek olarak bilinçli kariyer kararı verme anlayışına sahip olduğu, kariyer kararı vermede en düşük olarak çevresel etkenler anlayışına sahip oldukları tespit edilmiştir. Yapılan başka bir çalışmada da öğrencilerin kariyerleri ile ilgili bilinçli karar verebildikleri, öğrencilerin kariyer kararlarını vermede çevreden etkilenmeden kendilerini yetkin gördükleri belirtilmiştir (23). Sağlık bakım hizmetlerinin nitelikli bir şekilde verilebilmesi için yenilikçi yaklaşım sergileyen, girişimci, lider hemşirelere gereksinim vardır (24). Son zamanlarda yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin inovatif, kariyer geliştirme, liderlik ve iletişim becerilerinin yüksek olduğu bildirilmiştir (25,26). Yapılan benzer çalışmalarda özellikle sosyal çevresi geniş olan, sosyal sorumluluk projelerinde yer alan öğrencilerin 21.Yüzyıl becerilerinin daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur (27,28). Pazilah ve arkadaşlarının 2024 yılında yaptığı bir çalışmada da 21.Yüzyılda kaliteli eğitim sağlanmasına odaklanılmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Eğitimde öğrenenlerin dijital okuryazarlığına ve 21.Yüzyıl yeterliliğine yönelik bakış açısı geliştirmenin 21.Yüzyılda karşılaşılan zorlukları aşmada önemli olduğu belirtilmiştir (29). Bu durum öğrencilerin 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmasının, gelecek adına doğru kariyer kararı vermelerini kolaylaştırmasıyla açıklanabilir.

Yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin kariyer kararı vermelerinde ve içinde bulunduğumuz yüzyıla ayak uydurabilmelerinde hemşirelik eğitimi sırasında eğitimciler tarafından 21.Yüzyıl becerilerinin geliştirilmesinin desteklenmesi gerektiği üzerinde durulmuştur (30,31). Yaşadığımız yüzyıldaki iş dünyasının, kapsamlı bilişsel ve duyuşsal becerilere sahip çalışanlara ihtiyaç duyması gözönüne alındığında bu desteğin önemli olduğu anlaşılmaktadır. .

Araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme düzeyleri arasında pozitif yönlü ilişki olduğu elde edilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerini geliştirmelerinin kariyer kararı vermelerinde etkili olduğu söylenebilir.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Günümüzde küreselleşen dünyada dijitalleşmenin sonucu değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Yaşanan gelişmeler günümüz insanının 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmalarını ve kariyer planlamalarını yapmalarını gerekli hale getirmektedir. Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği toplam puanı ile Kariyer Kararı Ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin bulunduğu saptanmıştır. Buna yönelik hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl beceri düzeyi arttıkça kariyer kararı verme düzeylerinin de arttığı sonucuna varıldı. Hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerinin yüksek olması bu becerilerini kullanarak kariyer kararlarını planlamalarına katkı sağlayacağı söylenebilir. Gelecekte hemşirelerin kariyer seçimi deneyimlerinin araştırılması, kariyer planlamasında 21.Yüzyıl becerilerine sahip olmanın etkisinin önemine dikkat edilmesi profesyonelleşmede oldukça önemlidir. Bu durum aynı zamanda hemşireliğe ilişkin mevcut algıların ve mesleğe ilişkin beklentilerin anlaşılmasına da yardımcı olabilir.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

Sağlık hizmetlerinde hemşirelerin istenilen düzeyde lider olması için 20.Yüzyılda uygulanan hemşirelik eğitim yöntemlerinin değiştirilmesi ve 21.Yüzyıl becerilerine sahip kariyer kararı verebilen hemşirelerin yetiştirilmesi önemlidir. Hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri sırasında kariyer kararı verme becerilerini geliştiren ve kariyer kararı vermelerini kolaylaştıran kariyer danışmanlıklarının yaygınlaştırılması önerilebilir.

21.Yüzyıl becerilerinin hemşirelik eğitimi süreci içerisinde kazanılmasında klinisyen ve akademisyen hemşirelerin ortak bir paydada buluşup yeni girişimler ile dönüşüm sürecine öncülük etmesi gerekmektedir.

Hemşirelik eğitim programlarında bilgi, teknoloji okuryazarlığı, eleştirel düşünme ve problem çözme, girişimcilik ve inovasyon, sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri ve kariyer bilincini geliştirecek içeriklere yer verilebilir.

Üniversitelerin kariyer merkezleri, hemşirelik öğrencilerinin 21.Yüzyıl becerilerini sorgulayan kariyer bilincini geliştiren bilgiye ulaşmasını sağlayacak seminer, kongre ve kariyer günleri düzenleyebilir.

Teşekkür: Bu çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerine teşekkür ederiz.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/tasarım: H.A.K; Veri toplama ve/veya Veri İşleme: İ.N; Analiz ve/veya Yorum: H.A.K, İ.N; Kaynak tarama: H.A.K, İ.N; Makalenin Yazımı: H.A.K, İ.N; Eleştirel inceleme: H.A.K, İ.N

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Bu makalenin araştırılması, yazılması ve yayınlanmasıyla ilgili potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu makalenin araştırılması, yazılması ve yayınlanmasıyla ilgili finansal destek alınmamıştır.

KAYNAKÇA

1. Benek, İ. (2019). Sosyobilimsel stem etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına ve 21.Yüzyılbecerilerine etkisinin incelenmesi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi.
2. Önal, İ. ve Erişen, Y. (2019). Öğretmen yetiştirme programlarında eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılması ihtiyacı. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 62-78.
3. Marell-Olsson, E. (2021). Using gamification as an online teaching strategy to develop students' 21st century skills. IxD&A: Interaction Design and Architecture (s), (47), 69-93.
4. Johnston, K. (2021). Key Skills in the Context of Twenty-first-century Teaching and Learning. Curriculum Change within Policy and Practice: Reforming Second-Level Education in Ireland, 85-104.
5. Engin, A. ve Korucuk, M. (2021). Öğrencilerin 21.Yüzyılbecerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 41(2), 1081-1119.
6. Kuru, B. (2021). İş Dünyasında 21.Yüzyıl becerilerine Maria Montessori. Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi, 4(8), 19-38.
7. Rios, J.A., Ling, G., Pugh, R., Becker, D. & Bacall, A. (2020). Identifying critical 21st-century skills for workplace success: A content analysis of job advertisements. Educational Researcher, 49(2), 80-89.
8. Dursun, A. ve Kara. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinde kariyer karar verme güçlüklerinin yordayıcısı olarak kariyer kararı yetkinlik beklentisi ve kariyer seçiminde aile etkisi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 17(1), 39-55.
9. Karaca-Atik, A., Meeuwisse, M., Gorgievski, M., & Smeets, G. (2023). Uncovering important 21st-century skills for sustainable career development of social sciences graduates: A systematic review. Educational Research Review, 39, 100528.
10. Çelik, A., Pasinlioğlu, T., Kocabeyoğlu, T. ve Çetin, S. (2013). Hemşirelik Mesleğinin Toplumdaki İmajının Belirlenmesi. F.N. Hem. Derg, 21(3).
11. Karadaş, A., Kaynak, S., Ergün, S. ve Karaca, P.P. (2021). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin 21.Yüzyılbecerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 4(2), 232-239.
12. Mannino, J. & Cotter, E. (2016). Educating nursing students for practice in the 21st century. International Archives of Nursing and Health Care, 2(1), 1-5.
13. Sarmasoğlu, Ş., Dinç, L. ve Elçin, M. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin klinik beceri eğitimlerinde kullanılan standart hasta ve maketlere ilişkin görüşleri. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 13(2), 107-115.
14. Turner, K., Rakkwamsuk, S. & Leungratanamart, L.(2016). The Perception on 21st century skills of nursing instructors and nursing students at Boromarajonani college of nursing, Chonburi. International Journal of Nursing and Health Sciences. 10(6), 1935-1938.
15. Yusupu, R. (2015). Üniversite öğrencilerinde kariyer kararları ve akademik başarı arasındaki ilişki. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi

16. Bayındır, S.K., Efe, Y.S., & Başer, M. (2018). Hemşirelik eğitiminde akreditasyon. ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(1-2), 17-23.
17. Asal, Z. (2022). Hemşirelik öğrencilerinde 21.Yüzyıl becerileriölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik incelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
18. Çoban, N., Göktaş, S., Gezginci, E., & Şendir, M. (2023). 21st-Century Skills and Lateral Thinking Dispositions of Nursing Students: An Example Global Pandemic. Clinical and Experimental Health Sciences, 13(2), 410-417.
19. Chen, J., Yang, Y., Shen, L., Zhang, X. & Hu, R. (2023). Nursing students' expectations and career preferences before clinical placement in mainland China: A qualitative exploration. Nurse Education in Practice, 67, 103552.
20. Ötün, T., Küçük Yüceyurt, N., & Akçin Şenyuva, E. (2022). The relationship between nurses' 21st century skills and self-learning readiness. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal, 9(3), 716-737.
21. Yu, Z. (2022). Sustaining student roles, digital literacy, learning achievements, and motivation in online learning environments during the COVID-19 pandemic. Sustainability, 14(8), 4388.
22. Jeon, J., & Kim, S. (2022). The mediating effects of digital literacy and self-efficacy on the relationship between learning attitudes and Ehealth literacy in nursing students: a cross-sectional study. Nurse education today, 113, 105378.
23. Turan, F. D. (2021). Hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumlarının yordayıcısı olarak kariyer karar verme ve kariyer karar verme yetkinlikleri. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 10(4), 828-841.
24. Şendir, M. ve Kabuk, A. (2020). Hemşireler ve teknoloji durdurulamaz ve kaçınılmaz iki güç. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 3(1), 54- 58.
25. Altun, B. ve Arslan, H. (2021). 2000 yılı sonrası doğan öğrencilerin ile kariyer planlaması ve teknoloji yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. International Journal of Management and Social Research, 8 (15), 48-65.
26. Liu, H., Chang, C., Wang, I. & Chao, S . (2020). The association between creativity, creative components of personality, and innovation among Taiwanese nursing students. Thinking Skills and Creativity, 35, 100629.
27. Bahar, A., Güler, E.K., Arslan, M., İnem, A.B. & Çimen, Z.S. (2019). Hemşirelik öğrencilerinde girişimcilik düzeyi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. ACU Sağlık Bil Dergisi, 10(3), 529-534.
28. Atasoy, I. & Aktaş, A.B. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik algısına cinsiyet ve diğer faktörlerin etkisi. JAREN, 6(1), 80-88.
29. Pazilah, F.N., Hashim, H., Yunus, M.M. & Rafiq, K.R.M. (2024). Exploring Malaysian ESL Pre-service Teachers' Perceptions on Knowledge of Learners, Digital Literacy and 21st Century Competency. International Journal of Learning, Teaching and Educational Research, 23(1), 300-316.
30. Swardt, H. C. R., Van Rensburg, G. H., & Oosthuizen, M. J. (2017). Supporting students in professional socialisation: Guidelines for professional nurses and educators. International Journal of Africa Nursing Sciences, 6, 1-7.
31. Woo, M. W. J., & Newman, S. A. (2020). The experience of transition from nursing students to newly graduated registered nurses in Singapore. International journal of nursing sciences, 7(1), 81-90